ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 91.

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 22-го Ноября. — 1846 — Wilno PIĄTEK, 22-go Listopada.

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 16-го Ноября.

Высочайшій Манифестъ.

БОЖІЕЮ МИЛОСТІЮ

МЫ НИКОЛАЙ ПЕРВЫЙ,

ИМПЕРАТОРЪ и САМОДЕРЖЕЦЪ ВСЕРОССІЙСКІЙ,

и проч., и проч., и проч.

Объявляемъ всѣмъ вѣрнымъ Нашимъ подданнымъ:

Провидѣнію угодно было посѣтить новою скорбію Императорскій Домъ Нашъ: старшая Дочь Любезнѣйшаго Брата Нашего, Великаго Князя Михаила Павловича, Наша Племянница, Великая Княжна Марія Михаиловна, послѣ кратковременной, но тяжкой болѣзни, постигшей Ея на обратномъ пути въ Россію, скончалась въ Вѣнѣ 7 числа сего Ноября мѣсяца.

Раздѣляя глубокую горесть Августѣйшихъ Ея Родителей, Мы молимъ Верховнаго Подателя благъ, да изліетъ въ сердца Ихъ утѣшеніе, даруемое Вѣрою въ Святый, неисповѣдимый Его Промыслъ, и да упокоитъ душу усопшей Великой Княжны въ селеніяхъ праведныхъ.

Призываемъ вѣрныхъ Нашихъ подданныхъ соединить мольбы ихъ съ Нашими.

Данъ въ Царскомъ Селѣ, въ 13 й день Ноября, въ лѣто отъ Рождества Христова тысяча восемь сотъ сорокъ шестое, Царствованія же Нашего въ двадцать первое.

На подлинномъ собственною ЕГО ИМПЕРАТОРСКАГО ВЕЛИЧЕСТВА рукою подписано:

НИКОЛАЙ.

—

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: по случаю кончины Ея Императорскаго Высочества Великой Княжны Маріи Михаиловны, наложить при Высочайшемъ Дворѣ трауръ, и для первыхъ пяти классовъ, на три мѣсяца, считая оный со дня кончины Ея Высочества, то есть съ 7 го сего Ноября Кавалерамъ носить въ мундирахъ обыкновенный трауръ, а Дамамъ по нижеслѣдующему раздѣленію:

1) *Четыре недѣли*—Дамы носятъ платье изъ черного крепа, на головѣ уборы черные.

2) *Четыре недѣли*—Дамы носятъ черныя шелковыя платья,— и

3) *Четыре недѣли*—Дамы носятъ черныя шелковыя платья съ цвѣтными лентами.

—

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 16 go Listopada.

NAJWYŻSZY MANIFEST.

Z BOŻÉJ ŁASKI

MY NIKOŁAJ PIERWSZY,

CESARZ I SAMOWŁADZCA WSZECH ROSSYI

i t. d. i t. d. i t. d.

Obwieszczamy wszystkim wiernym NASZYM poddanym:

Podobało się Opatrzności nawiedzić nową boleścią CESARSKI DOM NASZ: Starsza Córka Najukochańszego Brata NASZEGO, WIELKIEGO XIĘCIA MICHAŁA PAWŁOWICZA, NASZA Synowica, WIELKA XIĘŻNICZKA MARYA MICHAŁÓWNA, po krótkiéj lecz ciężkiéj chorobie, którą została złożoną jadąc na powrót do Rossyi, zeszła z tego świata w Wiedniu dnia 7-go ter. Listopada.

Podzielając głęboką żałość Najjaśniejszych JEJ Rodziców, błagamy Najwyższego Dawcę wszelkiego dobra, aby wlał w ICH Serca pociechę, jaką udziela Wiara w Najświętszą Jego Opatrzność, i aby dusza zmarléj WIELKIEJ XIĘŻNICZKI znalazła pokój w przybytku sprawiedliwych.

Wzywamy wiernych NASZYCH poddanych, ażeby modły swe połączyli z NASZEMI.

Dan w Carskiem Siole, dnia 13-go Listopada, roku od Narodzenia Pańskiego tysiąc ośmset czterdziestego szóstego, Panowania zaś NASZEGO dwódziestego pierwszego.

Na oryginale własną JEGO CESARSKIEJ MOŚCI ręką podpisano:

NIKOŁAJ.

—

JEGO CESARSKA MOŚĆ Najwyżéj rozkazać raczył: z okoliczności śmierci JEJ CESARSKIEJ WYSOKOŚCI WIELKIEJ XIĘŻNICZKI MARYI MICHAŁÓWNY, przywdziać u Najwyższego Dworu żałobę, licząc ją od daty zgonu JEJ WYSOKOŚCI, to jest, od dnia 7-go ter. Listopada. Kawalerowie mają nosić na mundurach zwyczajną żałobę, a Damy według następującego podziału:

1) *Cztéry tygodnie*— Damy noszą suknie z czarnéj krepy; ubranie głowy czarne.

2) *Cztéry tygodnie*— Damy noszą czarne jedwabne suknie,— i

3) *Cztéry tygodnie*— Damy noszą czarne jedwabne suknie z kolorowemi wstęgami.

—

Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: по случаю кончины Ея Императорскаго Высочества Великой Княжны Маріи Михаиловны наложить трауръ на три мѣсяца, со дня кончины Ея Высочества, то есть съ 7 го Ноября, для первыхъ пяти классовъ Гражданскихъ чиновъ съ обыкновеннымъ раздѣленіемъ, а для Военныхъ въ слѣдующемъ порядкѣ:

Первые четыре дня, начиная съ сего числа, полный трауръ, то есть: черный крепъ на эполетахъ, аксельбантахъ, шарфахъ, на петлицахъ и кистяхъ шляпъ, на темлякѣ и на лѣвой рукѣ.

Восемь недѣль—на темлякѣ и на лѣвой рукѣ.

Послѣдніе за тѣмъ четыре недѣли—только на лѣвой рукѣ.

Jego Cesarska Mość Najwyżéj rozkazać raczył: z okoliczności śmierci Jej Cesarskiej Wysokości Wielkiej Xiężniczki Maryi Michałówny, ma być przywdziana żałoba na trzy miesiące od dnia zejścia Jej Cesarskiej Wysokości, to jest od 7-go ter Listopada, przez osoby piérwszych pięciu klass cywilnych ze zwykłemi podziałami, a przez wojskowych w następnym porządku:

Przez *piérwsze dni cztéry*— od 13 go Listopada, żałoba zupełna, to jest: czarna krepa na szlifach, axelbandach, szarfach, na pętlicach i kutasach czapki, na feldcechu i na lewém ramieniu.

Przez *ośm tygodni*— na feldcechu i na lewém ramieniu.

Przez *ostatnie cztéry tygodnie*— tylko na lewém ramieniu.

Вильна.

17-го числа сего мѣсяца, въ часъ по полуночи, къ сожалѣнію, оставилъ сей міръ Преосвященный Епископъ Дельковенскій, Трокскій Суфраганъ, Іоаннъ Пухала *Цивинскій*, Управляющій виленскою епархіею, Докторъ Богословія и Правовѣдѣнія и Кавалеръ орденовъ: Св. Станислава 1 й степени, Св Владиміра 3 й степени и Св. Анны 2-й степени. Покойный Епископъ родился въ 1772 году 24-го Іюня, въ наслѣдственномъ имѣніи Кузьмичахъ, состоящемъ Виленской Губерніи въ Свенцянскомъ Уѣздѣ; отецъ его, Игнатій, былъ депутатомъ Трибунала б. Вел. Княж. Лит., а мать Аполлонія, урожденная Родзевичъ, была дочь Пинскаго Мундшенка. Окончивъ учебный курсъ въ Березвечѣ и Вишневѣ, Цивинскій, на 17-мъ году отъ роду, въ 1789 г., поступилъ въ Виленскую Семинарію Миссіонерскаго ордена, гдѣ, кончивъ курсъ Философіи и Богословія, а равно и наукъ нравственнаго отдѣленія въ б. Виленскомъ Университетѣ, въ 1795 году назначенъ былъ профессоромъ философическихъ наукъ въ Виленской епархіальной Семинаріи, и въ томъ же году посвященъ въ духовный санъ. Тогдашній Виленскій епископъ Стройновскій цѣня усердные и полезные труды его на поприщѣ воспитанія, призвалъ его, въ 1811 году, въ среду Виленскаго Капитула, сначала въ званіи каноника коадъютора, а вскорѣ и дѣйствительнаго каноника. За симъ возведенный въ достоинство Прелата и исправляя послѣдовательно ввѣряемыя ему Капитуломъ должности: Члена Совѣта Главной Семинаріи при Императорскомъ Виленскомъ Университетѣ, епархіальнаго екзаменатора, епархіальнаго провизора Семинаріи, Оффиціала Виленской Консисторіи, и въ продолженіе трехъ лѣтъ, генеральнаго-викарія Виленской епархіи, въ качествѣ исправляющ го должность Митрополита Сестренцевича, бывшаго Администратора этой епархіи, сколько съ одной стороны оправдывалъ при всѣхъ случаяхъ оказываемое къ нему довѣріе Капитула и Духовнаго начальства, столько съ другой успѣлъ обратить на себя высокое вниманіе и милости Августѣйшаго Монарха, Который, вознаграждая за оказанныя имъ заслуги, Всемилостивѣйше изволилъ возвести его въ 1838 г. въ званіе Трокскаго Епископа Суфрагана, и товарища блаженныя памяти Епископа Клонгевича, управлявшаго Виленскою епархіею. Утвержденный въ епископскомъ санѣ Папою Григоріемъ XVI, съ званіемъ Дельконенскаго Епископа и будучи рукоположенъ въ епископскій санъ въ С. Петербургѣ 24 го Августа 1841 года, послѣ кончины Епископа Клонгевича, въ 1842 году назначенъ былъ управляющимъ Виленскою епархіею

Неусыпное усердіе въ исполненіи священныхъ обязанностей Пастыря, которыми увлекаясь не щадилъ своего здоровья, было первою причиною болѣзни, которая при своемъ возобновленіи, прекратила драгоцѣнные дни его жизни. Добродѣтели и заслуги покойнаго, слишкомъ свѣжи въ памяти всѣхъ, и потому излишне было бы упоминать здѣсь объ нихъ. Слезы бѣдныхъ, для которыхъ онъ былъ отцемъ, духовенства, для котораго былъ примѣромъ, и всей вообще паствы, которой какъ истинный „Добрый Пастырь предшествовалъ на пути Христовомъ, служатъ убѣдительнѣйшимъ доказательствомъ той нелицемѣрной любви и глубочайшаго почтенія, которыя онъ успѣлъ пріобрѣсти въ продолженіи жизни.

Wilno.

Z żalem i boleścią powszechną, przeniósł się do wieczności, d. 17 b. m. o godzinie 1-éj z północy, ś. p. JW. Biskup Delkoneński, Suffragan Trocki. Jan Puchała *Cywiński*, Rządzący Dyecezyą Wileńską. Doktor św. Teologii i Prawa, Kawaler Orderów; Św. Stanisława klassy 1-éj, Św. Włodzimierza klassy 3-éj i Św Anny klassy 2-giéj Urodzony w roku 1772 d. 24 czerwca, w ojczystym majątku Kuźmiczach, (w gub. Wileńskiéj, powiecie Święciańskim), z ojca Ignacego, Deputata Trybunału W. X. Lit., i z matki Apolonii z Rodziewiczów, Podczaszanki Pińskiéj, po ukończeniu nauk szkolnych w Berezweczu i Wiszniewie, licząc zaledwo 17 lat wieku, w roku 1789 wstąpił do Seminaryum Wileńskiego XX. Missyonarzy, gdzie po wysłuchaniu kursów Filozofii i Teologii, a oraz nauk oddziału moralnego w Uniwersytecie Wileńskiém, w roku 1795 powołany został na Professora nauk filozoficznych w Seminaryum Dyecezalném Wileńskim, i w tymże roku święcenie kapłańskie otrzymał. Gorliwe i pożyteczne prace jego w zawodzie nauczycielskim, oceniając ówczesny Biskup Wileński, *Strojnowski*, powołał go w roku 1811 do grona Kapituły Wileńskiéj, naprzód w stopniu Kanonika Koadjutora, a wkrótce i rzeczywistego Kanonika. Wyniesiony następnie na godność Prałata, i sprawując koleją powierzane sobie przez Kapitułę obowiązki: Członka Rady Głównego Seminaryum przy Imperatorskim Uniwersytecie Wilen., Examinatora Dyecezalnego, Prowizora Dyecezalnego Seminaryum, Officyała Konsystorza Wileń., i przez trzy lata Wikarego Jeneralnego Dyecezyi Wileńskiéj, w zastępstwie JW. Metropolity *Siestrzeńcewicza*, jako Administratora tejże Dyecezyi, jak z jednéj strony usprawiedliwił godnie w każdym razie położone w sobie zaufanie Kapituły i Zwierzchności Duchownéj, tak też z drugiéj, umiał zasłużyć na wzgląd i łaskę Najmiłościwszego Monarchy, Który, nagradzając jego zasługi, raczył go w r. 1838 nominować Biskupem Suffraganem Trockim, a następnie i pomocnikiem ś. p. Biskupa Wileńskiego *Kłągiewicza*. Potwierdzony w godności Biskupiéj przez Papieża Grzegorza XVI, z tytułem Biskupa Delkoneńskiego, i wyświęcony uroczyście na to dostojeństwo w St. Petersburgu, d. 24 sierpnia 1841, po śmierci tegoż Biskupa *Kłągiewicza*, mianowany został w r. 1842, Rządzącym Dyecezyą Wileńską.

Niezmordowana gorliwość w pełnieniu świętych obowiązków Pasterza, bez względu na sędziwość wieku i zdrowie, była piérwszą przyczyną choroby, która za powtórnym nawrotem, po pięcio-tygodniowych cierpieniach, pasmo dni drogich przecięła. Świątobliwość i cnoty zmarłego, nadto w żywéj są pamięci u wszystkich, aby je tu trzeba było wspominać. Łzy ubogich, których był ojcem; Duchowieństwa, którego był wzorem, i całej w ogólności owczarni, któréj jako prawdziwy „Dobry Pasterz“ w drodze Chrystusowéj przewodził, najwymówniejszym są dowodem czci, miłości i uszanowania, jakie umiał pozyskać za życia.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Краковъ, 16 Ноября.

Въ городѣ Краковѣ обнародованы слѣдующія постановленія:

I

Божіею Милостію, Мы Фердинандъ Первый, *Императоръ Австрійскій, Король Венгерскій и Богемскій, сего имени Пятый; Король Ломбардскій и Венеціянскій, Далматскій, Кроатскій, Славонскій, Галиційскій, Лодомирскій и Иллирійскій; Эрцгерцогъ Австрійскій, Герцогъ Лотарингскій, Зальцбургскій, Штирійскій, Каринтскій, Краинскій, Верхне и Нижне-Силезскій, Великій Князь Семиградскій; Маркграфъ Моравскій; Княжественный Графъ Габсбургскій и Тирольскій, и проч., и проч.*

Послѣ того, какъ городъ Краковъ и округъ онаго, на основаніи мирнаго трактата, заключеннаго въ Вѣнѣ 14 Октября 1809 года, отторгнутый отъ Нашихъ владѣній и присоединенный къ тогдашнему Герцогству Варшавскому, въ слѣдствіе военныхъ событій 1812 года, занятъ былъ Императорско-Россійскими войсками, въ Бозѣ почивающій Государь и Родитель Нашъ, блаженныя памяти Императоръ Францъ 1 й, договоромъ съ союзными Дворами Прусскимъ и Всероссійскимъ, 3 Мая (21 Апрѣля) 1815 года, условился въ томъ: чтобы городъ Краковъ, съ присоединеннымъ къ оному округомъ, былъ впредь признаваемъ вольнымъ и независимымъ, и состоялъ подъ покровительствомъ означенныхъ трехъ Державъ. Но положительнымъ и непреложнымъ условіемъ сего постановленія было, чтобы вольный сей городъ соблюдалъ строгій нейтралитетъ, и въ особенности, дабы не давалъ у себя убѣжища, ни пристанища бѣглымъ подданнымъ трехъ покровительствующихъ Державъ, а выдавалъ ихъ тотчасъ подлежащимъ начальствамъ.

Но печальный шестнадцатилѣтній опытъ доказалъ, что Краковъ не оправдалъ сего условія своей независимости; напротивъ того, съ 1830 года былъ безпрерывно средоточіемъ мятежническихъ противъ трехъ покровительствующихъ Дворовъ замысловъ, и, наконецъ, въ Февралѣ нынѣшняго года, болѣе чѣмъ когда либо содѣлался мѣстомъ насильственныхъ и опасныхъ происшествій. По ниспроверженіи законнаго правленія и порядка въ Краковѣ, участь города досталась въ руки нѣсколькихъ заговорщиковъ, кои, присвоивъ себѣ названіе Польскаго революціоннаго правленія, возбуждали жителей всѣхъ частей прежней Польши къ оружію и возстанію противъ ихъ правительствъ, и вслѣдъ засимъ изъ Краковскаго округа учинено вооруженною толпою нападеніе на Наши владѣнія.

Войскамъ покровительствующихъ Державъ снова предлежало занять Краковъ и учредить въ немъ временное правленіе, подчиненное Нашимъ военнымъ начальствамъ.

Въ слѣдствіе таковыхъ происшествій, по проискамъ враговъ общественнаго спокойствія и порядка въ Европѣ, будучи поставлены въ невозможность возстановить разрушенныя основанія свободы и независимости города Кракова, и находя долгомъ Нашимъ заботиться объ охраненіи не только Галиційскихъ вѣрныхъ подданныхъ Нашихъ, но и благомыслящихъ жителей Кракова отъ происковъ и нападеній толпы возмутителей, Мы, обще съ Его Величествомъ Королемъ Прусскимъ и Его Величествомъ Императоромъ Всероссійскимъ приняли будущую участь города Кракова въ зрѣлое разсмотрѣніе, на сей конецъ повелѣли Мы открыть совѣщанія съ уполномоченными Берлинскаго и С. Петербургскаго Дворовъ.

Въ слѣдствіе сихъ совѣщаній, состоялся въ Вѣнѣ 6-го Ноября текущаго года договоръ, силою коего, три покровительствующія Державы положили: заключенные 3 Мая 1815 года относительно города Кракова трактаты отмѣнить; въ слѣдствіе чего означенный городъ съ своимъ округомъ, такъ, какъ оный находился до Вѣнскаго трактата 14 Октября 1809 года, во владѣніи въ Бозѣ почивающаго Родителя и Предшественника Нашего, снова поступаетъ подъ Нашъ скипетръ.

На основаніи сего постановленія, занявъ городъ Краковъ съ нынѣшнимъ округомъ онаго въ Наше владѣніе, присоединяемъ ихъ на вѣчныя времена къ Нашей коронѣ, и объявляемъ нераздѣльною частію Нашей Имперіи, съ которою симъ сливаемъ ихъ въ одно цѣлое.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Krakow, 16 listopada.

W mieście naszém ogłoszono co następuje:

I.

My Ferdynand Piérwszy, z *Bożéj łaski, Cesarz Austryi, Król Węgierski i Czeski, tegoż imienia Piąty; Król Lombardyi i Wenecyi, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi, Arcy Xiążę Austryacki; Xiążę Lotaryngii, Salcburga, Styryi, Karyntyi, Karniolii, Wyższego i Niższego Szląska; Wielki Xiążę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uxiążęcony Hrabia Habsburgski i Tyrolski, etc. etc.*

Gdy miasto Kraków z pogranicznym okręgiem, przez traktat pokoju zawarty w Wiedniu dnia 14-go Października roku 1809; od Naszego państwa oderwane i do ówczasowego Xięstwa Warszawskiego przyłączone, następnie w skutek zdarzeń wojennych w roku 1812 przez Cesarsko-Rossyjskie wojska zdobyte zostało; połączył się Nasz w Bogu spoczywający Pan i Ojciec, świętéj pamięci Cesarz Franciszek I, z Dworami sprzymierzonemi Pruss i Rossyi, przez ugodę z dnia 3 Maja (21 Kwietnia) 1815 roku, w ten sposób: że Kraków z przyłączonym okręgiem, uważane być ma na przyszłość jako wolne i niepodległe miasto, pod protekcyą tychże 3-ch Mocarstw zostające. Wyraźnym jednakże i koniecznym warunkiem tego ustanowienia była nietylko ścisła neutralność rzeczonego wolnego miasta, lecz osobliwie ten na nie włożony obowiązek, ażeby żadnym zbiegom, będącym poddanymi tych trzech opiekuńczych Mocarstw, ani przytułku, ani schronienia nie dozwalało, ale ich owszem natychmiast właściwym wydawało władzom.

Nader smutne doświadczenie lat szesnastu wykazało, że Kraków tego warunku swego niepodległego bytu nie dopełnił, i owszem od 1830 roku był nieprzerwanie ogniskiem buntowniczych zabiegów przeciw Trzem Dworom Opiekuńczym, aż nakoniec w Lutym bieżącego roku stał się widownią gwałtowniejszych i niebezpieczniejszych niż kiedykolwiek dotąd wydarzeń. Gdy zaś rząd i prawna konstytucya Krakowa zniesione zostały, a los miasta wpadł w ręce kilku sprzysiężonych, którzy sobie tytuł rewolucyjnego rządu Polski przywłaszczyli, i mieszkańców wszystkich części dawniejszych Polskich krajów do powstania przeciw ich rządom i do broni wzywali, nastąpił z okręgu Krakowskiego napad uzbrojonéj gromady na posiadłości Nasze.

Na nowo więc potrzeba było zająć Kraków przez wojska Mocarstw Opiekuńczych i ustanowić w nim rząd tymczasowy, Naszym władzom wojskowym podległy.

Skutkiem takowych wypadków, postawieni w niemożności odbudowania na nowo zburzonych przez nieprzyjaciół pokoju i porządku w Europie podstaw wolności i niepodległości Krakowa, a przejęci obowiązkiem zabezpieczenia nie tylko Naszych wiernych poddanych w Galicyi, lecz także prawéj i miłującéj części mieszkańców samegoż Krakowa, od napadów i zabiegów tegoż stronnictwa burzycieli, wzięliśmy, w połączeniu z J. K. Mością Królem Prusskim i z J. C. Mością Cesarzem Rossyjskim, pod ścisłą rozwagę przyszły los miasta Krakowa, i w tym celu kazaliśmy rozpocząć narady z pełnomocnikami specyalnymi Dworów: Berlińskiego i Petersburgskiego.

Owocem tych narad jest ugoda zawarta w Wiedniu na dniu 6 m Listopada bieżącego roku, mocą któréj trzy Opiekuńcze Dwory, traktaty na dniu 3 m maja roku 1815 względem miasta Krakowa zawarte odwołują i znoszą, przez co toż miasto ze swoim okręgiem, tak, jak niegdyś przed pokojem Wiedeńskim z dnia 24 go Października 1809 r., przez Naszego w Bogu spoczywającego Pana, Ojca i Poprzednika posiadane było, znowu pod Nasze berło powraca.

W skutek tych postanowień, zajmujemy niniejszém miasto Kraków z jego dotychczasowym okręgiem w Nasze posiadanie, przyłączamy je na wieczne czasy do Naszéj korony, i ogłaszamy jako nierozdzielną część Naszego Cesarskiego państwa, do którego je niniejszém wcielamy.

Къ принятію страны сей во владѣніе, назначаемъ Мы Коммисаромъ Нашимъ Пражскаго Градоначальника Дѣйствительнаго Губернскаго Совѣтника, Каммергера Графа Маврикія Дейма, повелѣвая всѣмъ вообще жителямъ города Кракова и нынѣшняго округа онаго, ради собственнаго ихъ блага, оказывать сему назначенному Коммисару Нашему, равно существующимъ, или впредь установляемымъ властямъ, ненарушимое повиновеніе, и соблюдать въ точности всѣ сдѣланныя или впредь дѣлаемыя Нами распоряженія. Съ своей стороны обѣщаемъ мы охранять и защищать Святую Вѣру Нашу, пещись о беспристрастіи и правосудіи, уравнительномъ распредѣленіи налоговъ и о сохраненіи общей безопасности. Для тѣхъ, кои немедленнымъ подчиненіемъ настоящему, къ особенному ихъ благу клонящемуся распоряженію, также вѣрностію къ Нашему Дому, содѣлаются достойными Нашей милости, будемъ Мы всегда кроткимъ Правителемъ и милосердымъ Императоромъ и будемъ стараться сколько возможно, дабы они воспользовались тѣми преимуществами, кои могутъ проистекать для нихъ отъ соединенія съ столь большимъ и могущественнымъ Государствомъ.

Данъ въ Императорскомъ Нашемъ Дворцѣ въ Вѣнѣ, Ноября одиннадцатаго дня, тысяча восемьсотъ сорокъ шестаго года, царствованія же Нашего двѣнадцатаго.

(М. П.) Фердинандъ.

Верховный Канцлеръ, Графъ Карлъ *Инзаги*. Надворный Канцлеръ, Баронъ Францъ *Пиллерсдорфъ*. Вице-Канцлеръ, Баронъ Иванъ Кртичка *де Ядень*. По повелѣнію Его Императорско Королевско Апостолическаго Величества: Надворный Совѣтникъ, Кавалеръ Францъ *Надерни*.

II.

Именемъ трехъ покровительствующихъ Державъ, Австріи, Пруссіи и Россіи, Предсѣдатель временнаго Правленія Вольнаго города Кракова, Фельдмаршалъ-Лейтенантъ Графъ Кастильоне, именемъ и по волѣ сихъ Державъ, симъ объявляетъ, что означенныя Державы заключили между собою, 6-го с. м. въ Вѣнѣ, и подписали слѣдующую конвенцію:

Принявъ въ соображеніе, что заговоръ, имѣвшій въ Февралѣ 1846 года извѣстныя послѣдствія въ Великомъ Герцогствѣ Познанскомъ, въ Краковѣ и въ Галиціи, былъ покушеніемъ, которое, при содѣйствіи многочисленныхъ соучастниковъ въ краѣ, приготовлено было вдали;

Принявъ въ соображеніе, что шайка злоумышленниковъ, поднявъ въ условленный часъ оружіе, начала непріятельскія дѣйствія и издала прокламацію къ общему мятежу;

Принявъ въ соображеніе, что Краковъ былъ гнѣздилищемъ центральной власти, именовавшей себя революціоннымъ правленіемъ, и что распоряженія къ управленію возстаніемъ происходили отъ этого правленія:

Принявъ въ соображеніе, что всѣ сіи обстоятельства въ совокупности поставили Краковъ въ настоящее военное положеніе, слѣдствіемъ чего, три Двора: Австрійскій, Прусскій и Россійскій, властны были употребить всѣ мѣры, предоставляемыя войною;

Принявъ въ соображеніе, что уже по сему одному имѣютъ они право рѣшать судьбу края, принявшаго противъ Нихъ непріятельское положеніе;

Принявъ въ соображеніе, что Державы сіи отнюдь не намѣрены подвергнуть Краковъ праву сильнѣйшаго, потому что гдѣ несоразмѣрность силъ такъ велика, право сіе не можетъ имѣть никакого примѣненія;

Принявъ въ соображеніе, что дѣло идетъ не объ отмщеніи сказанному городу или о наказаніи его, но только о томъ что вышеупомянутыя три покровительствующія Державы желаютъ единственно возстановить миръ и спокойствіе въ Краковскомъ округѣ, и не имѣютъ другаго намѣренія, какъ только оградить народы свои отъ возобновленія происшествій столь сильно возмутившихъ ихъ спокойствіе;

Принимая засимъ въ соображеніе, что, по заключенному между Ими 3 Мая (21 Апрѣля) 1815 года трактату, городъ Краковъ и его Округъ, признанные вольными, независимыми и строго нейтральными, поступили подъ покровительство трехъ Высокодоговаривавшихся сторонъ, и что три Двора, этимъ соглашеніемъ, статьи относящіяся къ Кракову, же-

Mianując Jaśnie Wielmożnego Hrabiego Maurycego *Deym*, Naszego Podkomorzego, Rzeczywistego Radzcę Gubernijalnego i Starostę miasta Pragi, Naszym Nadwornym Komissarzem do zajęcia w posiadanie tego kraju, wzywamy wszystkich mieszkańców miasta Krakowa i jego dotychczasowego okręgu, dla ich własnego dobra, aby temu Naszemu Nadwornemu Kommissarzowi, jako też innym, obecnie przez Nas uznanym, lub nowo zaprowadzić się mającym władzom, niezłomne posłuszeństwo, a wszystkim przez Nas wydanym i jeszcze wydać się mającym rozporządzeniom, najściślejszą uległość okazywali. Nawzajem przyrzekamy im utrzymanie i obronę naszéj Świętéj Religii, bezstronne prawo i sprawiedliwość, słuszny rozdział ciężarów krajowych i silne utrzymanie publicznego bezpieczeństwa. Dla tych, którzy przez niezwłoczne poddanie się niniejszemu rozporządzeniu, które dla własnego dobra ich służy, tudzież przez wierność i przychylność dla Naszego domu, Naszéj łaski godnymi się staną, będziemy zawsze łagodnym Rządzcą i łaskawym Cesarzem, oraz będziemy się starali podług sił Naszych, ażeby ich uczynić uczestnikami tych dobrodziejstw, które połączenie z tak wielkiém i możném Mocarstwem, mieszkańcom miasta Krakowa zapewné jest w stanie.

Dan w Naszéj Cesarskiéj Rezydencyi w Wiedniu, dnia jedenastego Listopada, roku tysiącznego ośmsetnego czterdziestego szóstego, Naszego panowania dwunastego.

(L. S.) Ferdynand.

Hrabia Karol *Inzaghi*, Najwyższy Kanclerz. Baron Franciszek *Pillersdorff*, Nadworny Kanclerz. Baron Jan *Krticzka de Jaden*, Vice kanclerz. Według własnego Jego C. K. Apostolskiéj Mości Najwyższego rozkazu: Kawaler Franciszek *Nadherny*, C. K. Nadworny Radzca.

II.

W Imieniu Trzech Mocarstw Opiekuńczych: Austryi, Pruss i Rossyi, Prezes Tymczasowego Rządu Wolnego Miasta Krakowa, Feldmarszałek Porucznik Hrabia Castiglione, w imieniu i z upoważnienia tychże Mocarstw, podaje do wiadomości, że pomienione Mocarstwa zawarły pomiędzy sobą dnia 6-go b. m. w Wiedniu i podpisały następującą umowę:

Zważywszy, że sprzysiężenie, które w miesiącu Lutym 1846 wywołało wiadome wypadki w Wielkiém Xięztwie Poznańskiém, w Krakowie i w Galicyi, było zamachem, który przy pomocy licznych współwinowajców w kraju, opodal był przygotowany;

Zważywszy, że fakcya zbrodnicza, w umówionéj godzinie rzuciła się do broni, rozpoczęła kroki nieprzyjacielskie i wydała odezwy do powszechnego rokoszu wzywające;

Zważywszy, że Kraków był siedliskiem władzy centralnéj, która się Rządem Rewolucyjnym mianowała, i że rozporządzenia, do kierowania powstaniem służące, wychodziły od tego rządu;

Zważywszy, że wszystkie te okoliczności razem wzięte, postawiły miasto Kraków w stanie właściwie wojennym, w skutku którego trzy Dwory: Austryi, Pruss i Rossyi, mocne byłyby użyć wszelkich środków, do których wojna upoważnia;

Zważywszy, że one już z tego samego powodu, względem kraju, który przeciwko Nim nieprzyjacielską przybrał postawę, stanowić mają prawo;

Zważywszy, że nie jest atoli zamiarem Trzech Mocarstw poddać miasto Kraków prawu mocniejszego, ponieważ, gdzie zachodzi tak wielka nierówność sił, tam prawo to żadnego zastosowania mieć nie może;

Zważywszy, że tu równie nie idzie o to, ażeby na rzeczone miasto wywrzeć zemstę, lub też karę rozciągnąć, lecz tylko, że Trzy wyżéj wspomnione Wysokie Mocarstwa Opiekuńcze, jedynie porządek i pokój na territorium Krakowskiém przywrócić pragną, i żadnego innego nie mają zamiaru, jak tylko aby ludy swoje zasłonić od ponowienia się wypadków, które spokojność ich tak ciężko zawichrzyły;

Zważywszy daléj, że traktatem z dnia 3 Maja (21 Kwietnia) 1815 roku pomiędzy Niemi zawartym, miasto Kraków z Jego Okręgiem za wolne, niepodległe i ściśle neutralne uznane, pod Opieką Trzech Wysokich umawiających się Stron postawione zostało, i że Trzy Dwory przez takowe zjednoczenie, wszystkie ściągające się do miasta Krakowa artykuły, wymienione w Ich różnych

лали привести оныя въ исполненіе, на основаніи разныхъ своихъ договоровъ отъ 3 Мая (21 Апрѣля) 1815 года, изъ коихъ одинъ заключенъ между Его Величествомъ Императоромъ Австрійскимъ и Его Величествомъ Государемъ Императоромъ Всероссійскимъ, другой отъ того же числа, между Его Величествомъ Государемъ Императоромъ Всероссійскимъ и Его Величествомъ Королемъ Прусскимъ;

Принявъ въ соображеніе, что существованіе вольнаго города Кракова, далеко не соотвѣтствуя Ихъ предначертаніямъ, было источникомъ смутъ и безпорядковъ, которые въ теченіи почти двадцати лѣтъ, нетолько угрожали спокойствію и благосостоянію вольнаго города и безопасности сопредѣльныхъ съ нимъ частей государствъ, но имѣли цѣлью ниспровержение порядка, упроченнаго трактатами 1815 года;

Принявъ въ соображеніе, что многія подобныя дѣйствія, слишкомъ хорошо всѣмъ извѣстныя, чтобы нужно было исчислять ихъ, измѣнили въ самомъ основаніи быть города Кракова, и что Краковъ, противными условіямъ трактата дѣйствіями, нѣсколько разъ отказался отъ обязательствъ, возложенныхъ на него строгимъ нейтралитетомъ; что дѣйствія сіи неоднократно вынуждали вооруженное вмѣшательство трехъ Державъ, и что всѣ измѣненія, въ внутреннихъ его учрежденіяхъ, для поддержанія его правительства, оказались недостаточными къ устраненію возобновленія сихъ достойныхъ сожалѣнія дѣйствій;

Принявъ въ соображеніе, что оказанная въ сихъ благодѣтельныхъ мѣрахъ трехъ правительствъ снисходительность послужила только къ ободренію неумолимымъ врагамъ существовавшаго порядка въ ихъ замыслахъ, и что вольный городъ Краковъ сдѣлался средоточіемъ новаго обширнаго заговора, распространявшагося на всѣ прежнія Польскія области;

Принявъ въ соображеніе, что къ этому злоумышленному и наказанія достойному покушенію, присоединилось предпринятое оттуда, вооруженное нападеніе, а Краковъ составлялъ средоточіе, откуда духъ мятежа покушался нарушить внутреннее спокойствіе сосѣднихъ Государствъ;

Принявъ въ соображеніе, что Краковъ, въ политическомъ своемъ состояніи, оказался слишкомъ слабымъ, къ отраженію безпрестанныхъ смятеній Польскихъ эмигрантовъ, которые держали этотъ вольный городъ за нравственномъ порабощеніи, такъ, что оный не представляетъ державамъ никакого, впредь ручательства въ томъ, что толикократныя покушенія, къ низверженію порядка не возобновятся;

Принявъ въ соображеніе, что подобныя покушенія суть явное нарушеніе трактата 3 Мая (21 Апрѣля) 1816 года равно II й статьи Конституціоннаго Устава, дарованнаго 30 Мая 1838 года, вольному городу Кракову;

Принявъ въ соображеніе, что вышеозначенныя относительно Кракова сношенія трехъ Державъ, исключительно изложены были въ 6, 7, 8, 9 и 10 статьяхъ Общаго Акта Вѣнскаго Конгресса отъ 9 Іюня 1815 года, съ тѣмъ, чтобы актъ сей могъ обнять различные результаты договора, заключеннаго въ отдѣльныхъ негоціаціяхъ Кабинетовъ;

Принявъ въ соображеніе, что три Двора, измѣняя нынѣ прежнее свое о Краковѣ положеніе на которое въ 1815 году добровольно согласились, обращаются къ своему неоспоримому праву;

Принявъ въ соображеніе всѣ сіи обстоятельства и послѣ зрѣлаго обсужденія, признавъ наконецъ необходимымъ принять мѣры противъ столь часто нарушаемой со стороны Кракова безопасности своихъ государствъ, три Двора, Австрійскій, Прусскій и Россійскій, согласились постановить слѣдующее:

1) Означенные три Двора, Австрійскій, Прусскій и Россійскій, отмѣняютъ, относительно Кракова, статьи трактатовъ, изъ коихъ одинъ заключенъ между Его Величествомъ Императоромъ Австрійскимъ и Его Величествомъ Государемъ Императоромъ Всероссійскимъ, а другой между Его Величествомъ Государемъ Императоромъ Всероссійскимъ и Его Величествомъ Королемъ Прусскимъ и 3 Мая (21 Апрѣля) 1815 года подписаны. Такимъ же образомъ отмѣняется и уничтожается заключенный въ тотъ же день дополнительный трактатъ между Австріею, Пруссіею и Россіею.

umowach, z dnia 3 Maja (21 Kwietnia) 1815 roku, (z których jedna pomiędzy Najjaśniejszym Cesarzem Austryi i Jego Cesarską Mością Najjaśniejszym Cesarzem Wszech Rossyi, a druga tejże daty, pomiędzy Najjaśniejszym Cesarzem Wszech Rossyi i Najjaśniejszym Królem Prusskim były zawarte), w wykonanie wprowadzić chciały;

Zważywszy, że istnienie atoli wolnego miasta Krakowa, zamiast odpowiedzenia Ich zamiarom, było owszem źródłem niepokojów i nieporządku, które w przeciągu blizko lat dwudziestu, nie tylko spokojności i pomyślności tegoż wolnego miasta, lecz nawet i bezpieczeństwu graniczących z nim części krajów zagrażały, i nadto obalenie porządku, traktatami z roku 1815 ustalonego, miały na celu;

Zważywszy, że liczne czyny tego rodzaju, które zanadto powszechnie są wiadome, iżby tu je wyliczać potrzeba było, zasadę bytu miasta wolnego Krakowa w gruncie zupełnie zmieniły, i że Kraków postępowaniem swojém, warunkom traktatu przeciwném, kilkakrotnie zrzekł się zobowiązań, które nań ścisła neutralność wkładała; że postępowanie takowe, kilkakrotnie już zbrojną interwencyą Trzech Mocarstw pociągnęło za sobą, a wszelkie zmiany, które dla nadania większéj tęgości Rządowi jego, w wewnętrznem urządzeniu jego przedsiębrano, nie były wystarczające na przeszkodzenie ponawianiu się tych opłakanych czynów;

Zważywszy, że sama nawet, w dobroczynnych tych postanowieniach Trzech Rządów, udowodniona Ich powolność, zamiast dopiąć swojego celu, posłużyła tylko ku temu, iż nieubłaganych nieprzyjaciół istniejącego porządku w zamysłach ich umacniała, a wolne miasto Kraków stało się ogniskiem nowego i daleko rozpostartego spisku, którego rozgałęzienie wszystkie dawne prowincye Polskie ogarnęło;

Zważywszy, że do tego kary godnego i niegodziwego zamachu, przyłączyła się właśnie stamtąd przedsięwzięta zbrojną ręką napaść, a Kraków stanowił punkt środkowy, z którego duch rokoszu, podstawy wewnętrznéj spokojności ościennych Państw podkopać usiłował;

Zważywszy nadto, że Kraków, jako polityczne ciało, widocznie za słabym się okazał, ażeby się mógł oprzeć tym nieustannym poduszczaniom emigrantów Polskich, którzy to wolne miasto trzymają w moralnéj niewoli, i że tym sposobem, nie przedstawia Mocarstwom żadnéj nadal rękojmi przeciw ponowieniu się tylokrotnie już objawianych usiłowań do obalenia porządku;

Zważywszy, że przedsięwzięcia tego rodzaju, jawném są naruszeniem traktatu z dnia 3 Maja (21 Kwietnia) 1815 roku, jak niemniéj artykułu 11-go ustawy konstytucyjnéj dla wolnego miasta, d. 30-go maja 1833 roku przepisanéj;

Zważywszy, że wyżéj wymienione, we względzie Krakowa pomiędzy Trzema Mocarstwami umowy, jedynie tylko na ten koniec w artykułach: 6, 7, 8, 9 i 10 ogólnego aktu Kongressu Wiedeńskiego z d. 9 go Czerwca 1815 powtórzone zostały, ażeby ten akt, obejmować mógł wszystkie szczególne, w oddzielnych negocyacyach pomiędzy Gabinetami zawarte umowy;

Zważywszy, że gdy tym sposobem Trzy Dwory, zmieniając dziś względem Krakowa stan rzeczy, do którego w roku 1815 dobrowolnie przystąpiły, wracają tylko oczewiście do wykonania niezaprzeczonego sobie prawa;

Zważywszy wszystkie te powody, i wziąwszy nakoniec pod ścisłą rozwagę nieodzowną troskliwość o tak często naruszane bezpieczeństwo Państw swoich ze strony wolnego miasta Krakowa, Trzy Dwory: Austryi, Pruss i Rossyi, zgodziły się na następujące postanowienia:

1) Rzeczone Trzy Dwory: Austryi, Pruss i Rossyi, odwołują tyczące się Krakowa artykuły traktatów, z których jeden pomiędzy Najjaśniejszym Cesarzem Austryi i Najjaśniejszym Cesarzem Wszech Rossyi, drugi zaś pomiędzy Najjaśniejszym Cesarzem Wszech Rossyi i Najjaśniejszym Królem Prusskim zawarte, i d. 3 Maja (21 Kwietnia) 1815 roku podpisane zostały.— W tymże samym sposobie i traktat dodatkowy pomiędzy Austryą, Prussami i Rossyą, tegoż samego dnia zawarty, odwołany i zniesiony został.

2) Въ слѣдствіе сего, городъ Краковъ, съ своимъ округомъ, возвращается Австріи и присоединяется къ Австрійской Имперіи, во владѣніе Его Императорско-Королевско-Апостолическаго Величества, по прежнему, какъ было до 1809 года.

Краковъ, 16 Ноября 1846 года.

Кастиліоне.

Франція

Парижъ. 13 *Ноября.*

Король выѣхалъ вчера съ своею фамиліею изъ Сенъ-Клу въ Компьенъ, гдѣ пробудетъ до 14 го числа. Министры приглашены на празднества, которыя имѣютъ быть въ этомъ городѣ.

— Говорятъ, что на совѣтѣ министровъ постановлено, принца Жуэнвильскаго назначить адмираломъ флота, а герцога Монпансье генералъ фельдцейхмейстеромъ.

— Въ журналѣ *Epoque* пишутъ, что лордъ Норманби, послѣ аудіенціи у принца Жуэнвильскаго и герцога и герцогини Монпансье, просилъ аудіенціи у Короля и Королевы, и поздравилъ Короля, по случаю бракосочетанія герцога Монпансье. Говорятъ, что онъ былъ уполномоченъ къ тому инструкціею присланною ему съ нарочнымъ.

— Лордъ Пальмерстонъ, въ послѣдней своей нотѣ, заключающей 100 страницъ, высказалъ неизбѣжную необходимость того, чтобы принцъ и принцесса Монпансьерскіе отказались отъ правъ на испанскій престолъ, съ того цѣлію, чтобы избѣжать въ послѣдствіи запутанностей и нарушенія равновѣсія между европейскими державами; за симъ доказываетъ, что англійскій кабинетъ никогда не поддерживалъ принца Леопольда Саксенъ-Кобургскаго въ качествѣ жениха Королевы Изабеллы; такимъ образомъ самъ собою разрушается поводъ, на коемъ основывался французскій кабинетъ въ оправданіи своего дѣйствія въ Мадритѣ по сему предмету. Которая сторона права, мы въ томъ убѣдимся вскорѣ.

— Въ Монитерѣ сообщаютъ, что Французская армія просила у военнаго министра разрѣшенія собирать добровольныя приношенія для жителей, претерпѣвшихъ отъ наводненія. Министръ охотно на это согласился, и самъ прислалъ для сего м-ру 10-го округа значительную сумму.

— На биржѣ курсъ всѣхъ ассигнацій возвысился, въ слѣдствіе извѣстія, что Англійскій посланникъ, лордъ Норманби, имѣлъ аудіенцію у Короля и Принца и принцессы Монпансьерскихъ.

14 *Ноября.*

Ратификаціи коммерческаго и судоходнаго трактата, заключеннаго недавно между Франціею и Россіею, совершена въ Парижѣ, на сихъ дняхъ. При семъ случаѣ Его Величество Государь Императоръ Всероссійскій пожаловалъ Французскому Послу въ Санктпетербургѣ, Г. де Баранту, орденъ Св. Александра Невскаго, а Король Французовъ Россійскому Повѣренному въ Дѣлахъ въ Парижѣ, Г. Киселеву, звѣзду ордена Почетнаго Легіона.

— Слышно, что принцъ Жуэнвильскій, чрезъ нѣсколько дней, отправится въ Тулонъ, и приметъ начальство надъ флотомъ, назначеннымъ для крейсированія у Португальскихъ береговъ. Утверждаютъ, что правительство получило изъ сей страны весьма неблагопріятныя донесенія.

— Въ Монитерѣ помѣщено Королевское постановленіе, коимъ призваны на службу 7,000 конскриптовъ 1845 года.

— Король отправилъ одного изъ своихъ адъютантовъ, на встрѣчу къ бею.

— Французскимъ правительствомъ отправленъ былъ въ персидскій заливъ корабль *Cormoran*, съ тою цѣлію, чтобы привезти нанемъ во Францію нѣкоторыя любопытныя рѣдкости изъ развалинъ города Ниневіи, открытыхъ недавно французскими учеными на берегу рѣки Тигра. Корабль сей прибылъ нынѣ въ Брестъ съ грузомъ археологическихъ памятниковъ и предметовъ искуствъ.

16 *Ноября.*

Король, Королева и Королевская фамилія возвратились вчера изъ Компьена въ Сенъ-Клу.

2) W skutku tego, miasto Kraków, ze swoim Okręgiem, Austryi przywrócone i z Monarchią Austryacką połączone zostaje, ażeby przez Jego Cesarsko-Królewsko-Apostolską Mość, tak jak przed rokiem 1809, było posiadaném.

Kraków, dnia 16-go Listopada 1846 roku.

Castiglione.

Francya

Paryż, 13 *listopada.*

Król wyjechał wczoraj z rodziną swoją z St. Cloud do Compiegne, gdzie do 14 go zabawi. Ministrowie zostali zaproszeni na uroczystości, które w tym zamku dawane być mają.

— Mówią, że miano postanowić na radzie Ministrów, aby mianować Xięcia Joinville Wielkim Admirałem, a Xięcia Montpensier Wielkim Mistrzem artylleryi.

— Według dziennika *Epoque*, Lord Normanby, po otrzymaném posłuchaniu u Xięcia Joinville i Xięztwa Montpensier, prosił jeszcze o posłuchanie u Króla i Królowéj, na którém złożył Monarsze powinszowanie z powodu zaślubin Xięcia Montpensier. Mówią, że do tego kroku upoważniony został instrukcyami, nadesłanemi mu świeżo przez gońca.

— Lord Palmerston w ostatniéj swojéj nocie, 100 stronnic pisma zajmującéj, stara się udowodnić nieodzowną potrzebę zrzeczenia się ze strony Xięstwa Montpensier praw do tronu hiszpańskiego, a to dla uniknienia kiedykolwiek zawikłań i zerwania równowagi pomiędzy mocarstwami europejskiemi, a zaś następnie dowodzi, że gabinet angielski nigdy nie popierał kandydatury Xięcia Leopolda Sasko-Koburgskiego do ręki Królowéj Izabelli. Tym więc sposobem upadłby sam przez się powód, na którym opierał się gabinet francuzki, dla usprawiedliwienia swego jednostronnego działania w Madrycie. Która strona ma słuszność, to wkrótce wyjaśnić się powinno.

— *Monitor* donosi, że wielka klęska powodzi, jaka dotknęła Francyą, pobudziła armiją do proszenia Ministra wojny o pozwolenie zbieranie składek. Minister chętnie na to przyzwolił i sam piérwszy przesłał Merowi 10-go okręgu znaczną na ten cel summę.

— Na giełdzie wszystkie papiery publiczne poszły w górę, w skutku wiadomości, że Lord Nomanby, Poseł angielski, był przyjmowany przez Króla i Xięstwo Montpensier.

Dnia 14 *listopada.*

Ratyfikacye traktatu handlu i żeglugi, zawartego niedawno między Francyą i Rossyą, w tych dniach wymienione zostały w Paryżu. Przy téj okoliczności N. Cesarz Wszech Rossyi raczył ozdobić Posła francuzkiego w St. Petersburgu, P. de Barante, orderem Św. Alexandra Newskiego, a Król Francuzów, Rossyjskiego sprawującego interessa w Paryżu, P. Kiselewa, gwiazdą Legii Honorowéj.

— Słychać, że Xiążę Joinville uda się, za dni kilka, do Tulonu dla objęcia dowództwa nad flotą, mającą krążyć około brzegów Portugalskich. Głoszą, że rząd otrzymał z tego kraju nader niepokojące wiadomości.

— *Monitor* ogłosił postanowienie Królewskie, powołujące do broni 7,000 popisowych z roku 1845.

— Król wysłał jednego ze swoich adjutantów do Tulonu, na powitanie Beja.

— Rząd francuzki wysłał był okręt *Cormoran* do odnogi perskiéj, aby przewieźć do Francyi niektóre ciekawsze osobliwości ze starożytnych rozwalin miasta Niniwy, odkrytych niedawno przez uczonych francuzkich nad brzegiem rzeki Tygrys. Okręt ten powrócił teraz do Brest z całym ładunkiem archeologicznych zabytków i przedmiotów sztuki.

Dnia 16 *listopada.*

Król, Królowa i rodzina Królewska, powrócili onegdaj wieczorem z Compiègne do Saint-Cloud.

— Вчера въ Сенъ-Клу происходилъ совѣтъ министровъ. Маршалъ Сультъ, послѣ продолжительнаго отсутствія, возвратился вчера въ Парижъ.

— Слышно еще о нѣкоторыхъ перемѣнахъ во Французскомъ дипломатическомъ корпусѣ; между прочимъ утверждаютъ, что маркизъ Шаслу-Лоба будетъ назначенъ въ Берлинъ, на мѣсто маркиза Далматскаго.

— Маршалъ Бюжо 5 с м пріѣхалъ въ Алжиръ.

— *Courrier Francais* получилъ извѣстіе съ острова Бурбона, что тамъ приготовляютъ экспедицію въ Таматаву; экспедиціонный отрядъ будетъ состоять изъ 1,500 челов. и одной полу-баттареи артиллеріи; онъ займетъ Таматаву, укрѣпитъ ее и войдетъ въ сношенія съ прибрежными жителями. Отрядъ сей выступитъ въ походъ до начатія зимы.

— Фрегатъ *Армида* не вышелъ изъ гавани острова св Елены, 20 Сентября, какъ это предполагали, потому что капитанъ, извѣстясь изъ издаваемой въ Джамесъ-Тоунъ газеты, что усадьба, гдѣ Наполеонъ жилъ и умеръ, будетъ продана, рѣшился снестись съ Франціею съ тою цѣлію, чтобы правительство пріобрѣло оную. Пріостановя свой отъѣздъ, онъ спрашивалъ губернатора, можетъ-ли иностранная нація имѣть свои владѣнія на принадлежащей Англичанамъ землѣ; получивъ благопріятный отвѣтъ, уговорилъ владѣльца, чтобы онъ отсрочилъ продажу на годъ. Вслѣдствіе сего формальнымъ актомъ постановлено, что продажа не будетъ имѣть мѣста, покуда получится отвѣтъ отъ французскаго кабинета, коему капитанъ предложитъ эту покупку. Имѣніе это оцѣнено въ 40,000 франковъ.

— Wczoraj odbywała się rada Ministrów w zamku St. Cloud. Marszałek Soult, po długiéj nieobecności, wrócił wczoraj do Paryża.

— Mówią o nowych jeszcze zmianach w dyplomacyi francuzkiéj, a mianowicie, że Margr. Chasseloup-Lobat ma być przeniesiony do Berlina, w miejsce Margr. Dalmacyi.

— Marszałek Bugeaud przybył do Algieru 5 go b. m.

— *Kuryer Francuzki* otrzymał doniesienie z wyspy Bourbon, iż tam przygotowuje się wyprawa do Tamatawy, w któréj ma wziąść udział 1,500 ludzi i pół-bateryi artyllervi. Wyprawa ta ma na celu zajęcie Tamatawy, obwarowanie jéj i wejście w stosunki regularne z mieszkańcami nadbrzeżnymi; rozpoczętą zaś zostanie przed nadejściem zimy.

— Fregata *Armida* w powrócie z wyspy Bourbon, zawinęła do wyspy św. Heleny. Gdy dnia 20-go września zabierano się do odjazdu, Kapitan dowiedziawszy się z gazety, wychodzącéj w James-Town, że cała posiadłość ziemska, gdzie Napoleon przemieszkiwał i umarł, ma być sprzedaną z publicznego targu, umyślił przedsięwziąć we Francyi kroki, aby rząd nieruchomość tę nabył. Zwlókł więc swój wyjazd, celem naradzenia się z Gubernatorem, czy obcy naród będzie mógł posiadać część ziemi w kraju angielskim; ponieważ zaś odpowiedź była pomyślną, skłonił teraźniejszego właściciela, aby sprzedaż do roku odłożył. Formalnym aktem, przez notaryusza sporządzonym, zaręczono, że sprzedaż dopóty nie nastąpi, dopóki nie nadejdzie odpowiedź ministerstwa francuzkiego, któremu Kapitan ma zaprojektować nabycie. Cenę szacunkową ustanowiono na 40,000 franków.

Англія

Лондонъ, 13 Ноября.

3 гос. м., депутація, подъ предводительствомъ Г. Чарьса Кокрена, принята была на оффиціяльной аудіенціи первымъ министромъ, Лордомъ Джононъ Росселемъ, коему, отъ имени значительнаго числа купцовъ столицы, вручила адресъ, съ просьбою объ открытіи всѣхъ гаваней страны, для безпошлиннаго ввоза иностраннаго хлѣба. Лордъ сдѣлалъ присемъ замѣчаніе, что виновникъ новой таможенной системы сэръ Роберъ Пиль, оставилъ пошлину въ 4 шил. на три года, признавая невозможнымъ прежде сего срока уничтожить пошлину на хлѣбъ; что по настоящему тарифу очищены уже пошлиною и привезены въ Англію слишкомъ 3,000,000 квартеровъ хлѣба, и не менѣе значительное количество уже заготовлено, въ заключеніе объявилъ, что коль скоро представится возможность уничтожить совершенно пошлину, кабинетъ не оставитъ воспользоваться оною для блага государства. Когда депутація представила за симъ, что сохраненіе пошлины непремѣнно причинитъ волненіе въ столицѣ, благородный лордъ далъ уразумѣть, что даже и въ такомъ случаѣ правительство Королевы не оставитъ своей мысли въ этомъ отношеніи.

— Изъ Портсмута сообщаютъ, что тамъ получено предписаніе Артиллерійскаго управленія, приготовить по 25 зарядныхъ съ ядрами ящиковъ для каждаго 32 фунтоваго орудія, находящагося на укрѣпленіяхъ сей гавани. Вскорѣ будетъ поставлено на баттареѣ шесть 68-ми фунтовыхъ орудій, и всѣ пушки, находящіяся нынѣ въ распоряженіи гарнизона, будутъ приготовлены къ употребленію во время нужды

— Для убѣжденія въ безуспѣшности крейсирующихъ при африканскихъ берегахъ кораблей, съ цѣлію уничтоженія торговли неграми, въ *Standard* напечатано исчисленіе, основанное на достовѣрныхъ источникахъ, что число негровъ, доставляемыхъ ежегодно въ Бразилію и испанскія колоніи, простирается отъ 80,000 до 100,000 чел.

— Въ Ливерпулѣ составилось общество, предположившее дѣйствовать въ пользу пониженія пошлины на чай, которое какъ утверждаютъ въ *Liverpool-Times*, имѣетъ необходимыя средства и энергію для того, чтобы достигнуть предположенной цѣли.

— Для Англійскаго посольства въ Константинополѣ, правительство приказало выстроить тамъ великолѣпный домъ. Теперь въ Лондонской гавани нагружаютъ два корабля разными предметами, назначенными для украшенія этого дома.

— По утвержденію Англійскихъ журналовъ, народонаселеніе Англіи ежегодно умножается 250,000 душъ.

Anglia.

Londyn, 13 listopada.

Dnia 3 b. m., Deputacya mająca na swém czele P. Karola Cochrane, była przyjęta na posłuchaniu urzędowém przez Piérwszego Ministra, Lorda John Russell, któremu w imieniu wielkiéj liczby kupców stolicy złożyła adress, proszący o otworzenie wszystkich portów krajowych dla zboża zagranicznego, bez żadnéj opłaty celnéj. Lord uczynił uwagę, że twórca nowego systematu celnego, Sir Robert Peel pozostawił cło 4 szylingów na lat trzy, uznając niemożność wcześniejszego zniesienia cła od zboża; że za taką opłatą przeszło 3,000,000 kwarterów przywiezione już zostały do Anglii i niemniéj znaczne ilości są zakontraktowane; przyrzekł nakoniec, iż jak skoro okaże się możność zniesienia zupełnie opłaty, gabinet nie omieszka korzystać z niéj dla dobra kraju. Gdy zaś deputacya przełożyła na to, iż utrzymanie cła niechybnie sprawi zaburzenie w stolicy, szlachetny Lord dał do zrozumienia, że nawet w takim razie rząd Królowéj Jéj Mości nie zboczy z obranéj drogi postępowania.

— Donoszą z Portsmooth, że tamże odebrano rozkazy od Dyrekcyi Artylleryi przygotowania po 25 paków nabojów z kulami, dla każdego z dział 32 funtowych, w które warownie tego portu są opatrzone. Wkrótce też będą ustawione na wałach sześć dział 68-funtowych, i wszystkie działa, któremi w téj chwili załoga rozrządza, przygotowane zostaną do użycia w razie potrzeby.

— Dla okazania nieskuteczności krążących przy brzegach Afryki okrętów, w celu przytłumienia handlu niewolnikami, *Standard* podaje wykaz, na wiarogodnych źródłach oparty, według którego liczba Murzynów, wywożonych corocznie do Brezylii i osad hiszpańskich, wynosi 80,000 do 100,000 głów.

— W Liverpoolu zawiązało się towarzystwo, usiłujące spowodować zniżenie cła od herbaty, które, jak zapewnia *Liverpool Times*, posiada i dostateczne na to fundusze i potrzebną energię, aby cel swój osiągnąć.

— Rząd kazał wybudować, własnym kosztem, okazały pałac dla poselstwa angielskiego w Stambule. Dwa okręty ładują teraz w porcie Londyńskim pakami, zawierającemi ozdoby i sprzęty, przeznaczone do tego pałacu.

— Podług dzienników angielskich, ludność Anglii wzrasta co rocznie o 250,000 dusz.

Бельгія.

Брюссель, 14 Ноября.

Сенатъ, по открытіи засѣданій палатъ и по выслушаніи тронной рѣчи, на бывшемъ краткомъ засѣданіи, избралъ вторично барона Ширве, предсѣдателемъ, а графа Виленъ XIV и Балье, вице-президентами; за симъ призванъ въ адресную коммисію гр. Балье, Гг. д'Анъ, Брй и Дюмонъ-Дюмортье. Третьяго дня палата представителей образовала свои отдѣленія и избрала губернатора Лидеа въ пятый разъ своимъ президентомъ, большинствомъ 65 голосовъ противъ 7. Немедленно послѣ сего выбора министры: финансовъ и внутреннихъ дѣлъ, внесли въ палату различные проекты законовъ, а именно, объ отсрочкѣ дозволенія привоза изъ-за границы хлѣба, до 1 Октября 1847 года.

— Сенатъ принялъ вчера отвѣтный адресъ на тронную рѣчь.

Италія.

Римъ, 1 Ноября.

Каждаго, канонически избраннаго и коронованнаго Папу, законоположеніе обязываетъ къ торжественному вступленію, въ сопровожденіи верховныхъ свѣтскихъ и духовныхъ сановниковъ, въ обладаніе Латеранскою базиликою. Къ участію въ этомъ большомъ торжествѣ, на дняхъ приглашенъ былъ народъ слѣдующимъ объявленіемъ: „Въ будущее Воскресеніе, 8-го Ноября, по полудни, нашъ Владѣтель, Папа Пій IX, отправится въ Латеранскую базилику св. Іоанна, и тамъ по окончаніи обрядовъ, обычныхъ при этомъ торжественномъ вступленіи, надѣлитъ апостолическимъ благословенемъ и совершеннымъ разрѣшеніемъ всѣхъ вѣрныхъ присутствующихъ, которые послѣ предварительной исповѣди и пріобщенія, при предстательствѣ Его Святѣйшества будутъ возсылать мольбы свои къ Всевышнему.— Тысячи народа, прибыли уже къ сему торжеству.

— Донынѣ высшіе военные чины были здѣсь продаваемы. Старые офицеры, переступая свои чины другимъ лицамъ за значительныя суммы, съ отреченіемъ отъ жалованья, преобрѣтали капиталы, которые могли употреблять для другихъ цѣлей; такимъ образомъ, часто люди, неимѣющіе необходимыхъ военныхъ познаній, получали высшія степени, и тѣмъ лишали дальнѣйшаго производства способныхъ людей. Для устраненія сего злоупотребленія, продажа военныхъ чиновъ имѣетъ быть на всегда уничтожена, а тѣ высшіе офицеры, кои неудовлетворяютъ требованіямъ своихъ чиновъ, частію получатъ отставку съ пенсіономъ, частію же переведены будутъ въ гражданскую службу, и тогда для другихъ представится возможность получить высшіе чины.

— Отъ ужасныхъ проливныхъ дождей всѣ рѣки, а особенно Тибръ выступили изъ своихъ высокихъ береговъ, такъ что 25 го Октября потопили большую часть долины въ окрестностяхъ Рима. Близъ Ардеи восемь поселянъ утонули въ Ріоторто. Всѣ дороги сильно повреждены и почты опаздываютъ нѣсколькими днями.

— Піемонтъ представляетъ теперь зрѣлище ужасныхъ наводненій, причиненныхъ проливными дождями. Изъ Ниццы сообщаютъ, что протекающая чрезъ этотъ городъ незначительная рѣчка, чрезвычайно разлилась и затопила не только городскія улицы, но и всѣ окрестныя равнины, на коихъ растутъ лимонныя, померанцевыя и гранатовыя деревья. Незначительное герцогство *Монако*, также чрезвычайно пострадало отъ наводненія.

Модена, 4 Ноября.

Третьяго дня, по прибытіи князя Леви, совершенъ былъ, по уполномоченію, обрядъ бракосочетанія эрцъ-герцогини Маріи-Терезіи Австрійской д'Эсте, сестры владѣтельнаго герцога, съ герцогомъ Бордосскимъ. Герцогиня Пармская, прибыла сюда вчера, для свиданія съ герцогскою фамиліею, а сегодня отправилась обратно въ свое герцогство.

Belgia.

Bruxella, 14 listopada.

Senat, po otwarciu Izb i wysłuchaniu mowy tronowéj, odbywał natychmiast krótkie posiedzenie, na którem wybrał powtórnie Barona Schiervet Prezesem, a Hrabiów Vilain XIV i Baillet Wice Prezesami; następnie powołał do kommissyi adressowéj Hr. Baillet, PP. D'Hane, Briey i Dumon-Dumortier. Izba reprezentantów utworzyła zawczoraj swoje biura i obrała Gubernatora Liedts po-raz piąty swoim Prezesem, większością 65 głosów przeciw 7. Zaraz po tém obraniu, Ministrowie: skarbu i spraw wewnętrznych, złożyli Izbie rozmaite projekta do praw, a mianowicie przedłużenie pozwolenia przywozu zboża z zagranicy do 1-go października 1847 roku.

— Senat przyjął zawczoraj adress, odpowiadający na mowę tronową.

Włochy.

Rzym, 1 listopada.

Każdego, kanonicznie obranego i ukoronowanego Papieża, obowiązują konstytucye do uroczystego objęcia, prędzéj czy późniéj, pośród najwyższych świeckich i duchownych dygnitarzy, bazyliki Lateraneńskiéj. Do współudziału w téj wielkiéj uroczystości, wezwany właśnie został naród przez następujące ogłoszenie: „W przyszłą Niedzielę, d. 8 listopada, po południu, Pan nasz, Papież Pius IX, uda się do bazyliki Lateraneńskiéj św. Jana, i tam po dopełnieniu obrzędów, zwykłych przy jéj uroczystém objęciu, udzieli błogosławieństwo Apostolskie z wielkiéj loży, nie mniéj zupełny odpust wszystkim obecnym wiernym, którzy po poprzedniéj spowiedzi i Komunii św., w duchu Jego Świątobliwości do Pana Niebios modlić się będą.“ Tysiące cudzoziemców, z krajów włoskich i dalszych, przybyło już na tę uroczystość.

— Dotychczas wyższe stopnie w wojsku tutejszém były przedajne. Starzy oficerowie, odstępując swych stopni innym osobom za znaczne summy, pod warunkiem zrzeczenia się pensyi, zapewniali sobie fundusz gotowy na inny cel przeznaczyć się mogący; przez co częstokroć nie tylko ludzie, nieposiadający niezbędnie potrzebnych wiadomości wojskowych, osiągali wyższe stopnie, ale także ludziom zdolnym, ale nie zamożnym, odejmowano nadzieję awansu. Dla usunięcia więc téj niedogodności, przedajność stopni wojskowych ma być na zawsze zniesioną, a ci wyżsi oficerowie, którzy nie odpowiadają stopniom swoim, częścią otrzymają pensye wysłużone, częścią do służby cywilnéj przeniesieni będą.

— W skutku najgwałtowniejszych deszczów ulewnych, tak dalece wezbrały rzeki, a mianowicie Tyber, że dnia 25 października, większa część leżących w dolinie okolic Rzymu, stała pod wodą. Pod Ardea utopiło się 8 włościan w rzece Riotorto. Wszystkie drogi są mocno uszkodzone, a poczty z Niemiec spóźniają się o kilka dni.

— Listy z Piemontu donoszą także, iż kraj ten jest w téj chwili teatrem straszliwych powodzi, sprawionych przez ulewne deszcze. Piszą z Nizzy, że mała rzeczka, która płynie przez to miasto, wezbrała nadzwyczajnie i zalała nie tylko ulice, ale wszystkie płaszczyzny okoliczne, na których uprawiane są plantacye drzew pomarańczowych, cytrynowych, granatowych i t. d. Małe Xięztwo Monaco, nadzwyczaj też ucierpiało od powodzi.

Modena, 4 listopada.

Onegdaj, po przybyciu Xięcia Levis, odbył się tu, przez pełnomocnictwo, obrzęd ślubny J. C. W. Arcy-Xiężniczki Maryi Teressy Austryacko Esteńskiéj, siostry panującego Xięcia, z Xięciem Bordeaux. J. C. M. Arcy-Xiężna Parmy przybyła tu wczoraj z odwiedzinami do Xiążęcéj rodziny, a dziś odjechała na powrót do swego państwa.

ВИЛЬНА. въ Тип. Ѳ. Глюксберга — Печ. позвол. 22-го Ноября 1846 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ*.